

Regionala handlingsplaner samt process för fördelning av pengar och mål

Handlingsplaner istället för regionala genomförandestrategier

I nästa programperiod kommer länen att ha regionala handlingsplaner istället för genomförandestrategier. Varje länsstyrelse ansvarar för att ta fram en länsvis handlingsplan som gäller både för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Vi väljer att kalla det handlingsplaner då innehållet ska visa hur länsstyrelserna ska arbeta med de nationella programmen på regional nivå. Handlingsplanerna ska vara konkreta och för landsbygdsprogrammet ska det framgå hur ansökningar ska rangordnas med hjälp av regionala urvalskriterier. Målen kommer inte att sättas regionalt utan kommer att fördelas till de handläggande myndigheterna utifrån de nationella målen.

Syftet med de regionala handlingsplanerna

Syftet är att genom SWOT-analyser visa länets starka och svaga sidor, möjligheter och hot inom landsbygdsutveckling samt fiske och vattenbruk.

För havs- och fiskeriprogrammet kommer de regionala SWOT-analyserna att kunna påverka den nationella SWOT-analysen. De strategiska behov som pekas ut i SWOT-analyserna i de regionala handlingsplanerna ska kunna användas för att anpassa utformningen av styrdokument, som själva programmet och de nationella urvalskriterierna. De nationella urvalskriterierna ska visa för stödsökanden, handläggare och alla andra vilka ärenden som prioriteras och varför. Det kommer inte att finnas några regionala urvalskriterier för havs- och fiskeriprogrammet.

I genomförandet landsbygdsprogrammet ligger den regionala SWOT-analysen till grund för utformningen av de regionala urvalskriterierna. Kriterierna ska vara tydliga och detaljerade och ska användas för att rangordna ansökningar. De regionala urvalskriterierna ska vara stöd till handläggarna och visa för stödsökanden och alla andra vilka ärenden som prioriteras i länet och varför, inom respektive åtgärd och fokusområde.

Ett annat syfte är med de regionala handlingsplanerna är att mobilisera länet och dess partnerskap inför igångsättningen av programmet. Processen att ta fram handlingsplanerna är viktig för att berörda aktörer i länet ska ha en samsyn kring

de regionala behoven samt att potentiella sökanden också får information om möjligheterna genom arbetet med handlingsplanerna. Många av dem som sannolikt kommer att söka stöd är också medlemmar eller intressenter i de regionala organisationerna som är delaktiga i partnerskapet.

Kommunikationsplanen är en viktig del av handlingsplanen. Den ska tydliggöra hur länet ska arbeta för att nå aktuella målgrupper och få in de ansökningar som mest effektivt kan bidra till att nå programmålen. För arbetet med kommunikation och i arbetet med partnerskapet finns stöd och inspiration på en särskild webbsida under www.jordbruksverket.se/nyttlandsbygdsprogram respektive www.jordbruksverket.se/nyttfiskeriprogram. Webbsidan kommer att kompletteras under våren.

I handlingsplanerna ska det också tydligt framgå hur samverkan ska ske mellan alla de fyra fonderna, landsbygd-, havs- och fiskeri-, social- och regionalfonden samt med de aktörer har ansvar för att samordna tillväxtarbetet i respektive län.

Innehållet i handlingsplanerna påverkar vilka som får stöd och ersättningar

De regionala handlingsplanerna kan påverka programmets genomförande så här:

- De länsvisa SWOT-analyserna ska användas som grund för de regionala prioriteringarna och de regionala urvalskriterierna inom landsbygdsprogrammet. För havs- och fiskeriprogrammet kommer de regionala SWOT-analyserna kunna påverka den nationella SWOT-analysen och därmed prioriteringarna i det nationella programmet.
- Behoven som visas i handlingsplanerna kan användas i arbetet med de nationella urvalskriterierna. Nationella urvalskriterier används för att göra urval och rangordna ansökningar på ett transparent sätt. Det kommer inte att finnas några regionala urvalskriterier för havs- och fiskeriprogrammet.
- De regionala urvalskriterierna för landsbygdsprogrammet ska vara mer detaljerade än de nationella urvalskriterierna. Kriterierna utformas utifrån regionala behov och prioriteringar och används för att göra urval och rangordna ansökningar på ett transparent sätt. Det ska tydligt framgå hur länet prioriterar för att skapa fler jobb, ökad konkurrenskraft och bättre miljö.

Länsstyrelsens möjlighet att påverka mål och pengar

Länsstyrelsen får möjlighet att hjälpa Jordbruksverket att göra kopplingen mellan pengar och mål för olika åtgärder och fokusområden. Detta gäller särskilt de åtgärder som länen ska handlägga.

Fördelningsnycklarna för de pengar och mål som ska fördelas till länen stäms av med länsstyrelserna.

Pengarna och målen ska fördelas

För **landsbygdsprogrammet** kommer pengarna och målen att fastställas per åtgärd och fokusområde (det finns 18 fokusområden) i det nationella programmet, se matrisen nedan. Inom respektive ruta nedan kommer både pengar och mål att fördelas till de handläggande myndigheterna.

	Fokusområde X	Fokusområde Y	Fokusområde Z
Åtgärd 1	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål
Åtgärd 2	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål
Åtgärd 3	Pengar i kr samt mål <i>För varje sådan här "ruta" kommer pengarna och målen i sin tur att fördelas till de handläggande myndigheterna.</i>	<i>Vissa rutor är inte aktuella då alla åtgärder inte kopplar till alla fokusområden</i>	Pengar i kr samt mål
Åtgärd 4	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål	Pengar i kr samt mål

För **havs- och fiskeriprogrammet** är det oklart om EU-kommissionen kommer att kräva att pengarna och fördelas per prioriterat område (5 stycken) eller per fokusområde (13 stycken). Om pengarna och målen dessutom ska fördelas per åtgärd är inte heller klart i dagsläget.

Processen från innehåll i program till fördelning av pengar och mål

- Jordbruksverket utreder koppling mellan målen (indikatorer för olika åtgärder och fokusområden) och insatta pengar i olika åtgärder och fokusområden. Länsstyrelsen deltar i arbetet för att få med t.ex. variationer i kostnader över landet. Resultatet blir exempelvis att X kronor i en åtgärd kan skapa Y jobb eller Z antal ärenden. Detta görs innan de nationella målen sätts.
Våren – sommaren
- Jordbruksverket tar fram fördelningsnycklar för både pengar och mål, fördelningsnycklar som ska användas för att fördela pengar och mål till de handläggande myndigheterna. Fördelningsnycklarna görs både på åtgärds- och fokusområdesnivå (oklar uppdelning för havs- och fiskeriprogrammet) utifrån objektiva kriterier, för att få bästa möjliga styrning av pengarna. Det kan dock bli samma fördelningsnycklar för flera områden. Fördelningsnycklarna stäms av med länsstyrelserna.
Våren – hösten
- Jordbruksverket arbetar med ett IT-baserat verktyg för nationella och regionala urvalskriterier. Verktyget ska ligga i handläggningssystemet och på ett transparent sätt visa hur nationella och regionala urvalskriterier kopplas

ihop och styr rangordningen av ansökningar inom en åtgärd och ett fokusområde.

Länsstyrelsen deltar i arbetet och respektive län avgör hur de ska vikta de regionala urvalskriterierna. Observera dock att regionala urvalskriterier endast kommer att finnas i landsbygdsprogrammet. Läs mer under avsnitt ”förutsättningar för att rangordna ärenden”.

Våren - hösten

4. Länsstyrelserna börjar ta fram sina gemensamma regionala handlingsplaner för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet, som ska innehålla
  - a. länsvisa SWOT-analyser om landsbygdens, fiskets och vattenbrukets starka och svaga sidor, möjligheter och hot, vilket redovisas till Regeringskansliet senast den 30 juni för havs- och fiskeriprogrammet och senast den 15 september för landsbygdsprogrammet, enligt regeringsuppdrag
  - b. prioriteringar i länet för att på bästa sätt uppnå programmålen inom respektive åtgärd och fokusområde, där partnerskapet bör vara delaktigt i framtagandet
  - c. en plan för arbetet med partnerskap och mobilisering i länet
  - d. en kommunikationsplan som visar vad länsstyrelsen ska göra för att nå olika målgrupper i programmet, hur länsstyrelsen arbetar för att på bästa sätt nå programmålen samt för att visa programmets miljö- och samhällsnytta för en bredare allmänhet.
  - e. regionala urvalskriterier som tydligt visar hur ansökningar ska rangordnas (gäller endast landsbygdsprogrammet) och där kopplingen till de nationella urvalskriterierna och målen ska vara tydliga
  - f. pengar och mål för olika åtgärder och fokusområden (oklart hur det blir för havs- och fiskeriprogrammet), den matris som länen får tilldelat sig från Jordbruksverket i november när budgeten är klar och fördelningen per åtgärd och fokusområde är fastställd av regeringen
  - g. uppgifter om revidering och uppföljning av handlingsplanen, enligt riktlinjer från Jordbruksverket.

Start våren 2013, handlingsplanerna kan börja fyllas i mallen i SharePoint från juni, även om pengar och mål blir klara långt senare. En mall med anvisningar om vad handlingsplanerna mer i detalj ska innehålla kommer inom kort.

5. Jordbruksverket tar fram de nationella urvalskriterierna med de regionala SWOT-analyserna som stöd.
Hösten
6. Regeringen fördelar pengar per fokusområde och åtgärd (oklart om denna fördelning kommer att gälla havs- och fiskeriprogrammet). Som grund kan de ha Jordbruksverkets arbete med kopplingar mellan mål och pengar.
Preliminära pengar i oktober
Slutlig fördelning av pengar i november-december, när EU-budgeten är klar och fondförordningarna är beslutade för respektive program.

7. Jordbruksverket räknar ut målen per fokusområde och åtgärd utifrån pengar och kopplingen som då finns framtagna (punkt 1 i denna process).
Görs så snart Jordbruksverket fått fördelningen från regeringen
8. Regeringen kan korrigera målen innan de fastställs.
9. Jordbruksverket slutför arbetet med fördelningsnycklarna.
Hösten
10. Pengar och mål fördelas till de handläggande myndigheterna per åtgärd och fokusområde (eventuellt annan fördelning för havs- och fiskeriprogrammet)
Sammanlagt kan det handla om så mycket som 60 budgetar per län eller ca 1200 budgetar i landet för de åtgärder som ingår i de regionala handlingsplanerna för landsbygdsprogrammet. Hur många budgetar det blir för havs- och fiskeriprogrammet beror på vilken organisation det blir för handläggning av programmet.
November-december
11. Länsstyrelserna slutför arbetet med de regionala handlingsplanerna och skickar till Jordbruksverket.
November – december
12. De nationella urvalskriterierna fastställs av Jordbruksverket, efter samråd med övervakningskommittén för respektive program.
13. Jordbruksverket godkänner de regionala handlingsplanerna. De regionala urvalskriterierna för landsbygdsprogrammet fastställs av Jordbruksverket, eventuellt efter samråd med övervakningskommittén (som de nationella urvalskriterierna). Ett krav kommer att vara att kopplingen mellan de nationella urvalskriterierna och de regionala urvalskriterierna är tydliga. Jordbruksverket meddelar också när och hur de regionala handlingsplanerna ska revideras.
14. Målen och pengarna följs upp under hela programperioden.
15. Revideringar och uppföljning av handlingsplaner.

Förutsättningar för att rangordna ärenden

Här redovisas några förutsättningar för arbetet med att välja ut de ansökningar som bäst bidrar till målen i programmet inom respektive åtgärd och fokusområde.

1. **Fokus** på arbetet med handlingsplaner och urvalskriterier ska ligga på att nå **målen med bättre miljö och hållbart fiske och vattenbruk samt fler jobb och ökad konkurrenskraft.**
2. **Beslutsomgångar** kommer att användas för alla projekt- och företagsstöd. Landsbygdsdepartementet kommer att kräva beslutsomgångar för alla projekt- och företagsstöd i landsbygdsprogrammet.
3. Ett **verktyg för urvalskriterier** kommer att finnas i handläggningssystemet och för varje ansökan ska handläggaren använda detta verktyg för att få en rangordning av inkomna ansökningar i beslutsomgången (för respektive åtgärd och fokusområde). Någon form av poängsättning görs för de aktuella urvalskriterierna och denna ska också motiveras. Rutiner för detta kommer att finnas i handläggarsstödet.

- a. För både landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet kommer det att finnas **nationella urvalskriterier**. För, landsbygdsprogrammet handlar det om mer övergripande prioriteringar och kriterier, som sedan kompletteras med och kopplas till regionala urvalskriterier.
- b. För **landsbygdsprogrammet** ska det även finnas **regionala urvalskriterier** som ska ligga i handläggningssystemet. Beroende på behoven i länet kan poängsättningen se olika ut. Det är denna varierande poängsättning som gör att regionala prioriteringar kan styra rangordningen av ansökningar.

Exempel på regionala urvalskriterier kan vara målgrupp eller geografi. Om man i de nationella urvalskriterierna anger att djurhållande jordbrukare ska prioriteras inom ett fokusområde/åtgärd kan man på länsnivå utforma ett urvalskriterie där det framgår vilket/vilka djurslag (ytterligare specificering) som prioriteras i länet och i vilken ordning. Då har man ett regionalt urvalskriterie som tydligt kan kopplas till det nationella och man behöver endast rangordna ärenden utifrån det regionala urvalskriteriet. Målgrupper eller geografiska områden som inte nämns i de regionala urvalskriterierna är då helt bortprioriterade. Det är viktigt att fokusera för att nå verklig effekt.

Här visas ett hur olika målgrupper i ett län kan prioriteras i exempelvis åtgärden för investeringar i jordbruksföretag (artikel 18) så att de får olika många poäng (kan vara helt annan poängsättning än nedan):

5 poäng: Företag med mjölkproduktion

4 poäng: Övriga jordbruksföretag med djurhållning, inklusive häst

3 poäng: Övriga företag med jord- och skogsbruk

2 poäng: Företag med turistverksamhet

1 poäng: Företag som arbetar med förädling av råvara från jord- och skogsbruk.

Poängen som en ansökan får totalt för de olika urvalskriterierna slås samman på något sätt, och på så sätt har alla ansökningar rangordnats. Det är poängsättningen som kopplas till de regionala prioriteringarna och urvalskriterierna ovan som ska skrivas in i de regionala handlingsplanerna. Arbetet med utformningen av urvalskriterierna pågår i samarbete med representanter från länsstyrelserna.